

Nová naděje pro pacienty se vzácnými onemocněními. Centrum excelence CREATIC otevřelo špičkové prostory pro vývoj moderních terapií

8.4.2026 - | Masarykova univerzita

Pro pacienty se vzácnými a závažnými onemocněními bývá cesta k účinné léčbě dlouhá, nejistá a často závislá na dostupnosti vysoce specializovaných technologií. Moderní buněčné a genové terapie přitom představují jednu z nejrychleji se rozvíjejících oblastí současné medicíny. Nově otevřené prostory Centra excelence CREATIC na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity mají ambici tuto cestu zásadně zkrátit a zpřístupnit inovativní léčebné přístupy pacientům v České republice i v širším střeoevropském regionu.

„Jako rektor mám radost, když se podaří splnit u takto velkých projektů veškeré termíny i závazky, ne vždy to je jednoduché. Jako bývalý děkan jsem hrdý, že Lékařská fakulta Masarykovy univerzity CREATIC zřídila a pokračuje ve větším otevírání se světu a excelenci. Je to cesta rozvoje, o jejíž správnosti jsem dlouhodobě přesvědčen. Nejvíc mě ale jako lékaře a člověka těší, že centrum má ambice, aby zlepšovalo život těm, kteří si to opravdu zaslouží, tedy pacientům trpícím velmi vzácnými nemocemi,“ uvádí Martin Bareš, rektor Masarykovy univerzity.

Otevření rekonstruovaného pavilonu C03 nepředstavuje pouze spuštění provozu nových laboratoří, ale jedná se především o zásadní milník ve vzniku centra, které je v českém prostředí unikátní. „Od samého počátku budování Centra excelence CREATIC stojí v centru našeho zájmu pacient se vzácným onemocněním, pro kterého často neexistuje dostatečně účinná léčba. Právě pro tyto pacienty může být dostupnost inovativních terapií zcela zásadní. Na jediném místě se tak můžeme věnovat vzniku léčivých přípravků – od základního výzkumu přes jejich preklinický vývoj a výrobu i na ně navazující klinické studie,“ vysvětluje Regina Demlová, ředitelka Centra excelence CREATIC.

Nové pracoviště poskytuje více než 1 000 m² výzkumných a výrobních ploch a disponuje šesti výrobními jednotkami v certifikovaných čistých prostorech, které splňují přísné standardy správné výrobní praxe mezinárodně označované jako GMP. „Centrum excelence CREATIC je skvělým příkladem propojení výzkumného centra a klinické praxe, které kombinuje akademickou, výzkumnou i aplikační klinickou sféru v blízkosti léčených pacientů. CREATIC svým posláním reprezentuje na Lékařské fakultě MU excelentní výzkum, vývoj a výrobu inovativních léčivých prostředků pro moderní terapie,“ říká Martin Repko, děkan Lékařské fakulty Masarykovy univerzity.

Technologické vybavení centra zahrnuje špičkové platformy pro genomickou analýzu, buněčné inženýrství i kontrolu kvality. Významnou roli hraje například sekvenační systém umožňující detailní analýzu genetických změn prostřednictvím technologie dlouhých čtení DNA. Pro výrobu buněčných a genových terapií jsou využívány moderní automatizované systémy, které zvyšují míru standardizace a bezpečnosti výrobních postupů. Laboratoře jsou dále vybaveny pokročilými analytickými technologiemi, včetně bioreaktorů, chromatografických systémů, průtokové cytometrie či zařízení pro monitorování buněčných procesů v reálném čase. „Výstavba infrastruktury centra CREATIC byla mimořádně komplexním projektem, který vyžadoval úzkou spolupráci odborníků z mnoha oblastí již od zahájení plánování. Proces výstavby zahrnoval množství unikátních řešení nutných pro specifické potřeby moderního výzkumného prostředí, a to včetně výstavby čistých prostor. Dokončení tohoto

náročného projektu je důkazem schopnosti Masarykovy univerzity realizovat strategické investice ve vysoké kvalitě a s dlouhodobou vizí," doplňuje David Póč, kvestor Masarykovy univerzity.

Na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity již vznikly konkrétní léčivé přípravky moderní terapie. Patří mezi ně buněčná protinádorová terapie MyDendrix založená na využití autologních dendritických buněk, která je využívána u pediatrických pacientů s vysoce rizikovými malignitami a jako první v České republice získala nemocniční výjimku udělenou Státním ústavem pro kontrolu léčiv pro jejich podávání v klinické praxi. Dalším je buněčný léčivý přípravek FlyCellix zaměřený na léčbu epidermolysis bullosa, tedy onemocnění známého jako nemoc motýlích křídel. Nové výrobní kapacity centra vytvářejí předpoklady pro další rozvoj těchto terapií pro vznik nových inovativních produktů, na jejichž vývoji CREATIC pracuje. Ty mohou významně zlepšit prognózu pacientů s dosud obtížně léčitelnými diagnózami.

Význam centra přesahuje samotnou technologickou infrastrukturu. CREATIC systematicky rozvíjí koncept odpovědného vývoje moderních terapií, který klade důraz na dostupnost léčby, transparentní komunikaci s pacienty i dlouhodobou udržitelnost zdravotnických inovací. Nové prostory proto nepředstavují pouze rozšíření výzkumné kapacity, ale také posílení závazku vytvářet inovativní řešení, která budou klinicky přínosná a zároveň společensky odpovědná.

O centru CREATIC

CREATIC (Central European Advanced Therapy and Immunotherapy Centre) je centrum excellence působící na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity. Zaměřuje se na výzkum, vývoj a výrobu buněčných a genových terapií pro pacienty se vzácnými nebo závažnými onemocněními. Prostřednictvím spolupráce s předními evropskými výzkumnými institucemi usiluje o urychlení translace biomedicínských inovací do klinické praxe a o zvyšování dostupnosti moderní léčby v regionu.

Projekt Centra Excellence CREATIC vznikl díky významné veřejné podpoře z evropských i národních zdrojů. Je financován z programu Horizont Evropa v rámci výzvy Teaming for Excellence. Rekonstrukce pavilonu C03 byla realizována s využitím prostředků OP JAK (Operační program Jan Amos Komenský) NPO (Národní plán obnovy), doplněných o institucionální investice Masarykovy univerzity. Projekt tak představuje strategickou investici do rozvoje výzkumné infrastruktury a konkurenceschopnosti české vědy v oblasti pokročilých terapií.

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/nova-nadeje-pro-pacienty-se-vzacnymi-onemocnenimi-centrum-excellence-creatic-otevrela-spickove-prostory-pro-vyvoj-modernich-terapii>